

CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gyhaliwyd yn SIAMBR Y CYNGOR, TY RUSSELL, Ffordd Churton, Y Rhyl, Dydd Llun, 13 Chwefror 2017 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Yn Cynrychioli Cyngor Sir Ddinbych

Y Cyngorwyr Arwel Roberts a Gwyneth Kensler

Yn Cynrychioli Enwadau Crefyddol

Y Parchedig B. H. Jones a'r Parchedig Martin Evans-Jones

Yn cynrychioli Cymdeithasau'r Athrawon

Ms. Ali Ballantyne

HEFYD YN BRESENNOL

Y Cyngorydd Dewi Owens, Cyngorydd Herio GwE (PL) a'r Gweinyddwr Pwyllgorau (SJ &SLW)

MYFYRDOD TAWEL

Dechreuodd y cyfarfod gydag ychydig o funudau o fyfyrddod tawel.

---

1 YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cyngorydd Ann Davies, y Cyngorydd Joe Welch a Mr Simon Cameron, Mr Dominic Oaks a Ms. Tania Ap Siôn.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Ni ddatganwyd cysylltiad.

3 MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Dim materion bryn.

4 COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF

Cyflwynwyd cofnodion pwyllgor Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gynhaliwyd ar 19 Hydref 2016 (wedi'u cylchredeg yn flaenorol).

Hysbysodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) yr aelodau ei fod wedi cysylltu ag Ysgol Uwchradd Dinbych er mwyn cynnal cyfarfod CYSAG 13 Chwefror 2017 yn yr ysgol. Ni dderbyniodd gadarnhad gan yr ysgol, felly fe wnaeth drefniadau eraill ar gyfer y cyfarfod a drefnwyd.

NODWYD yn amodol ar yr uchod, bod cofnodion y cyfarfod CYSAG a gynhaliwyd ar 20 Mehefin 2016, yn cael eu cynnig i'w cymeradwyo fel cofnod cywir yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor.

5 DADANSODDIAD O ADRODDIADAU AROLYGU

Cyflwynodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) adroddiad (a gylchredwyd yn flaenorol) a oedd yn rhoi dadansoddiad o Adroddiadau Arolygon Estyn a gyhoeddwyd yn nhymor yr hydref.

Cynhaliwyd arolygiadau yn Ysgol y Santes Ffraid, Dinbych, Ysgol Plas Brondyffryn, Dinbych ac Ysgol Dewi Sant, Y Rhyl. Cynhwyswyd manylion yn ymwneud â'r ysgolion yn yr adroddiad a chrynhowyd y manylion hyn gan yr YH. Hysbyswyd y Pwyllgor bod yr Adroddiadau Estyn wedi gostwng, gyda thri chwestiwn allweddol yn derbyn sylw. Rhoddodd yr YH grynodedb byr i'r Aelodau o'r canfyddiadau'n ymwneud â phob ysgol a nodwyd y sylwadau a'r canlyniadau gan yr Aelodau.

Eglurodd yr YH bwysigrwydd aelodaeth ar y CYSAG er mwyn cadarnhau'r cwricwlwm newydd. Eglurodd yr YH bod maes llafur newydd yn cael ei ystyried, gyda sawl ysgol yn treialu'r maes llafur newydd yn 2018 er mwyn sicrhau y bydd y cwricwlwm newydd yn statudol erbyn 2021.

NODWYD y dylid derbyn yr adroddiad a nodi'r cynnwys.

6 CANLYNIADAU ARHOLIADAU 2016

Cyflwynodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) grynodedb o Adroddiad Canlyniadau Arholiadau 2015-2016 (wedi'i gylchredeg yn flaenorol) a oedd yn cynnwys manylion am:-

- TGAU Astudiaethau Crefyddol - Cwrs Llawn.

Amlinellodd yr YH y data a ddarparwyd o safbwynt:-

- Dinas Bran – penodwyd Pennaeth newydd.
- Ysgol Uwchradd Dinbych – Gwelwyd gostyngiad mawr yn y graddau A*- C a gyflawnwyd o ganlyniad i ostyngiad bychan mewn nifer.
- Ysgol Uwchradd Prestatyn – Llwyddodd i gyflawni'n uwch na'r ffigwr cyfartaledd cenedlaethol er gwaethaf y gostyngiad mewn nifer.
- Brynhyfryd - Gostyngiad bychan mewn nifer ond cyflawnodd 100% o raddau A*-C.

Eglurodd yr YH bod nifer yr ymgeiswyr ar y cwrs llawn wedi gostwng yn y Sir ond bod y nifer hefyd wedi gostwng ar draws Cymru.

Rhoddodd yr YH wybod i'r Aelodau bod Pennaeth newydd wedi'i benodi yn Ysgol Uwchradd Dinas Bran a'i fod yn obeithiol y bydd canlyniadau cadarnhaol yn dilyn y penodiad hwn.

- TGAU Astudiaethau Crefyddol - Cwrs Byr

Amlinellodd yr YH y data a ddarparwyd o safbwynt:-

- Gwelwyd cynnydd yn nifer y disgyblion yn sefyll arholiad cwrs byr ar draws yr Awdurdod Lleol.
- Dinas Bran – Gwelwyd cynnydd yn nifer yr ymgeiswyr ond dim ond 2% llwyddodd i ennill gradd A*-C.
- Glan Clwyd – Ni chofrestrwyd unrhyw ddisgybl ar gyfer yr arholiad cwrs byr.
- Ysgol Uwchradd Y Rhyl – Gwelwyd cynnydd o 26.2% yn ennill graddau A*-C.

Eglurodd yr YH i'r Aelodau bod y cyfrifoldeb o ddarparu Addysg Grefyddol o fewn ysgolion yn orfodol, ond nad oedd yn ofynnol i ddisgyblion gael eu harholi. Defnyddiwyd y cwrs byr fel dewis arall ar gyfer myfyrwyr er mwyn iddynt allu ennill cymhwyster.

Cododd yr YH bryderon o ran canlyniadau Ysgol Uwchradd Dinas Bran a hysbysodd y Pwyllgor y bydd yn holi'n union beth fydd angen ei wneud er mwyn gwella canlyniadau yn y dyfodol.

- TGAU Astudiaethau Crefyddol – Safon Uwch.

Amlinellwyd y materion canlynol o safbwynt:-

- Nodwyd bod cynnydd yn nifer yr ymgeiswyr a oedd yn sefyll arholiad Astudiaethau Crefyddol o fewn yr Awdurdod Lleol.
- Gwelwyd cynnydd yn nifer y disgyblion a gofrestrwyd ar gyfer yr arholiad Astudiaethau Crefyddol Safon Uwch yn Glan Clwyd a llwyddodd 100% ennill gradd A*-C.

NODWYD, yn ddibynnol ar yr uchod, y dylid derbyn a nodi crynodeb yr Adroddiad Canlyniadau Arholiadau 2016.

7 STATWS Y MAES LLAFUR CYTUNEDIG

Darparodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) adroddiad ar lafar i'r Pwyllgor ar statws y maes llafur cytunedig.

Eglurodd yr YH i Aelodau bod Bagloriaeth Cymru yn cael effaith negyddol ar y sylw yr oedd Addysg Grefyddol yn ei dderbyn yng Nghyfnod Allweddol 4. Rhoddodd yr YH wybod i'r Aelodau nad oedd data i gefnogi'r pryderon i'r newid hwn, yng ngoleuni hyn, dywedodd yr YH ei fod yn obeithiol y bydd holiadur ar gael yn y dyfodol er mwyn i ysgolion ei gwblhau. Bydd pwysigrwydd Addysg Grefyddol mewn ysgolion yn sicr o gael ei bwysleisio yn yr holiadur.

Gwnaeth Aelodau hi'n gwbl glir eu bod eisiau i'r cwestiynau fod yn rhai penodol er mwyn gallu defnyddio'r ymatebion i gwestiynu'r newidiadau i'r cwricwlwm. Awgrymodd Alison Ballantyne y dylid anfon yr holiadur at Benaethiaid a

Llywodraethwyr yr Ysgolion er mwyn pwysleisio pwysigrwydd cwblhau'r holiadur er mwyn gallu casglu'r data angenrheidiol. Nododd yr YH ei sylwadau.

NODWYD y dylai'r Pwyllgor dderbyn y diweddariad ar lafar ac y dylid nodi'r safbwynt.

8 Y DIWEDDARAF AM CYSAG A CHYDWEITHREDIAD O YSGOL I YSGOL

Darparodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) ddiweddariad ar lafar gan gynnwys hyfforddiant a drefnwyd. Trefnwyd yr hyfforddiant ar gyfer mis Mawrth ac Ebrill.

Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi yn ystod tymor yr Haf y llynedd, er mwyn adolygu'r maes llafur a sicrhau bod pawb yn ei ddilyn. Hysbysodd yr YH y Pwyllgor bod yr ymateb i'r sesiwn hyfforddi wedi bod yn gadarnhaol gyda 50% o fynychwyr yn gytûn bod y diwrnod wedi bod yn llwyddiant.

Mynegodd y Parchedig Martin Evans-Jones ddiddordeb mewn mynychu sesiynau hyfforddi sydd wedi'u trefnu ar gyfer y dyfodol. Rhoddodd yr YH fanylion i'r Pwyllgor am y digwyddiadau hyfforddi i ddod.

Rhoddodd yr YH wybod i'r Aelodau bod athrawon hefyd am dderbyn hyfforddiant i arwain monitro mewn ysgolion a chefnogi cydweithrediad athrawon, gydag ysgolion a GwE, yn darparu adborth a gwybodaeth i'w rhannu drwy HWB Cymru.

NODWYD bod y Pwyllgor yn derbyn y diweddariad ar lafar.

9 CCYSAGC

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Cymdeithas CYSAG Cymru (CCYSAGC) a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd 2016 (a ddisbarthwyd yn flaenorol) yn Sir Gaerfyrddin er gwybodaeth i'r Aelodau.

Hysbysodd Ymgynghorydd Her GwE (YH) y Pwyllgor bod Llywodraeth Cymru a CCYSAGC yn gweithio gydag ysgolion i gynhyrchu'r cwricwlwm erbyn 2021. Pwysleisiodd yr YH bwysigrwydd presenoldeb cynrychiolaeth yr Eglwys yng nghyfarfodydd CYSAG a CCYSAGC. Eglurodd bwysigrwydd yr adborth o gyfarfodydd CYSAG er mwyn pwysleisio'r angen ar gyfer Addysg Grefyddol ar y Cwricwlwm.

Gofynnodd y Cyngorydd Gwyneth Kensler i'r YH, sut yn union oedd cael cynrychiolaeth gan gredoau gwahanol. Eglurodd yr YH y broses ar gyfer derbyn cynrychiolaeth enwadau crefyddol mewn cyfarfodydd CYSAG i'r Aelodau. Dywedodd yr YH bod gwell cynrychiolaeth o wahanol gredoau i'w cael yn Ne Cymru. Eglurwyd gan yr YH y casglwyd data'n genedlaethol er mwyn cael data i'w ddadansoddi.

NODWYD y dylid derbyn a nodi cofnodion cyfarfod CCYSAGC a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd 2016.

10 DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Cynhelir cyfarfod nesaf CYSAG Sir Ddinbych am 10am ddydd Mercher 5
Gorffennaf 2017 yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun LL15 1YN

Daeth y cyfarfod i ben am 11.20am.